

TEMAT: Jak wspierać osobę z niepełnosprawnością?

Zdarza się, że właściwa postawa i zachowanie względem osób z niepełnosprawnością, pełne zrozumienia, tolerancji i otwartości na współdziałanie, przysparza nam wiele trudności. Często nie wiemy co powiedzieć, jak się zachować, nasza głowa jest pełna sprzecznych myśli. Okazuje się, że właściwe i wspierające osobę z niepełnosprawnością zachowanie wcale nie jest trudne.

Osoby niepełnosprawne -definicja

„Osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami”. (art. 1 konwencja praw osób niepełnosprawnych)

Niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny lub/i psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza albo uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i społecznymi”. (Ustawa z 26 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osoby niepełnosprawnej)

Zastanów się nad następującymi tematami:

Czym jest tolerancja?

Niepełnosprawni są wśród nas - jak przejawia się moja tolerancja względem nich?

Tolerancja(od łac. tolerare= znosić, wytrzymywać) •Oznacza cierpliwość i wyrozumiałość dla odmienności. Jest poszanowaniem cudzych uczuć, poglądów, upodobań, wierzeń, obyczajów i postępowania choćby były całkowicie odmienne od własnych, albo zupełnie z nimi sprzeczne. Współcześnie rozumiana tolerancja to szacunek dla wolności innych ludzi, ich myśli i opinii oraz sposobu życia. Szacunek ten przybiera formy wyrozumiałości i życzliwości dla tego, co nie musi być naszym udziałem, ale co cieszy się naszą akceptacją istnienia w imię demokratycznej wolności.

Postawa

Względnie trwałe stosunek do innych osób. To jedność naszego myślenia i zachowują wobec określonych spraw, np. w kwestii niepełnosprawności. W psychologii uważa się, że postawa składa się z 3 elementów:

- 1.poznawczego (myśli, przekonania)
- 2.afektywnego (emocje)
- 3.behawioralnego (zachowanie)

Zmiana postawy jest możliwa, jest to jednak rozciągnięty w czasie proces, który motywowany jest przez wiele czynników: światopogląd, osobowość, świadomość, wiedza, wcześniejsze i aktualne doświadczenie.

Stereotypy

Wyodrębnione kategorie właściwości i zachowań, przypisywane konkretnym grupom ludzi.

Powstają najczęściej pod wpływem jakiś bodźców wewnętrznych (np.: osobistego osądu –kogoś lubię bądź nie lubię, komuś przyznaję wartość lub ją odbieram), lub zewnętrznych (np.: kierując się oceną wieku, płci, narodowością, ubiorem, wiarą, zdrowiem itp.).

U osoby, która ulega stereotypowi, uruchamia się oczekiwanie wobec innej osoby określonego zachowania, a w kolejnym etapie najczęściej –złe emocje i negatywne wobec tej osoby postępowanie.

Upředzenia

Wrogie bądź negatywne nastawienie dotyczące wyróżniającej się grupy ludzi, oparte wyłącznie na ich przynależności do tej grupy

Upředzenia opierają się na negatywnych stereotypach dotyczących jednostek lub grup

Źródła uprzedzeń i stereotypów

- Brak wiedzy
- Strach przed obcym i nieznanym
- Pseudonaukowe teorie wyjaśniania świata, np. że niepełnosprawność to kara za grzechy, „na pewno źle się prowadziła w ciąży” (o matce dziecka niepełnosprawnego)
- Brak styczności z osobami niepełnosprawnymi (lub innymi grupami, których się nie toleruje, nie rozumie, obawia)
- Ukrywane, wstydlive odczuciami, emocje, które towarzyszą niepełnosprawności („jak dobrze, że ja tak nie mam”, „ale okropnie wygląda, taka pokrzywiona”, „taka ładna, a na wózku”, „życie sobie zmarnował”)
- Brak wzorców dobrych zachowań w środowisku (dom, szkoła, rówieśnicy), np. rodzice mówią o niepełnosprawnych psychiczne –czubek, Down...

Zadanie:

W ciągu minuty wypiszcie indywidualnie na kartkach, wszystkie określenia osoby niepełnosprawnej, które przychodzą Wam do głowy, np. chory, biedny, kaleki itd.

Nie ograniczajcie się jedynie do akceptowalnych terminów/nazw (jest to część ćwiczenia i nikt nie będzie tego prezentował na forum).

Policzcie określenia pozytywne, neutralne i negatywne.

Po przedstawieniu wyników zauważcie skąd może brać się tak wiele negatywnych określeń?

Z reguły wychodzi więcej negatywnych określeń niepełnosprawności. Przyczynami tego faktu są często trudności ze społeczną akceptacją i zrozumieniem niepełnosprawności, stereotypami i uprzedzeniami rządzącymi naszym myśleniem a także brakiem odpowiednich postaw i edukacji w tym zakresie.

Za określeniami niepełnosprawności idą często również negatywne, krzywdzące, nietolerancyjne zachowania. Wynikają one z:

-braku wiedzy

- uprzedzeń, stereotypów, np. że to kara za grzechy, na pewno źle się prowadziła w ciąży (o matce dziecka niepełnosprawnego)

- braku styczności z osobami niepełnosprawnymi

- ukrywanych, wstydlivych odczuć, emocji, które towarzyszą niepełnosprawności (“jak dobrze, że ja tak nie mam, ale okropnie wygląda, taka ładna a na wózku, życie sobie zmarnował...”)

- braku wzorców dobrych zachowań w środowisku (dom, szkoła, rówieśnicy).

Gramy do tej samej bramki

Filmik pt. *Canadian Tire “Wheels”* :60 dostępny w Internecie pod adresem:

<https://www.youtube.com/watch?v=pFuwUiHo-WI>

Po projekcji zastanówcie się:

Co Waszym zdaniem przedstawia ten filmik?

Jak zachowuje się zdrowy chłopiec?

Jakie mogły towarzyszyć mu emocje?

Jak zachowuje się chłopiec na wózku?

Jakie mogły towarzyszyć mu emocje?

Co ważnego nastąpiło później?
Jak zmieniły się emocje i odczucia dzieci?

Jakie Waszym zdaniem ważne wnioski można wysnuć z tej scenki?
Okazywanie tolerancji, akceptacji i właściwe zachowanie wobec niepełnosprawności przysparza ludziom wielu problemów. Takiego podejścia można i trzeba się uczyć, uświadamiając sobie swoje własne oraz innych (niepełnosprawnych) uprzedzenia, stereotypy, lęki i emocje.
Czasem wystarczy jedna osoba z dobrą wolą i pomysłem, która może pociągnąć za sobą innych.
Zmiana przynosi korzyści i radość zarówno osobom sprawnym, jak i niepełnosprawnym, uczy postaw integracji i szacunku.

Film

Jak można wspierać osoby z niepełnosprawnością?

Odtwórzcie film na temat przykładów dobrych praktyk w zakresie budowania tolerancji w relacjach: sprawni-niepełnosprawni.

<https://www.youtube.com/watch?v=wCJC6es9s3g>

Uzupełnianie wiedzy o niepełnosprawności – w różnej formie: warsztaty, lekcje, spotkania z niepełnosprawnymi, lektura książek przedmiotowych oraz źródeł internetowych

<http://www.integracja.org/>;

<http://www.niepelnosprawni.pl/>,

<http://www.synapsis.org.pl/> (autyzm),

filmy o niepełnosprawności: np. **Carte Blanche, Mój Biegun. Jan Mela, Imagine, Adam, Nietykalni**

Realizacja idei integracji: klasy integracyjne, różne wydarzenia kulturowe, społeczne, sportowe łączące osoby niepełnosprawne z pełnosprawnymi, udział w projektach, np. wymianach młodzieżowych w ramach programu Erasmus +, np. niepełnosprawni w towarzystwie himalaistów zdobywają Kopiec Kościuszki w Krakowie

<https://dziennikpolski24.pl/krakow-podopieczni-i-wielcy-przyjaciele-fundacji-anny-dymnej-zdobyli-swoje-k2-kopiec-kosciuszki/ar/13526572>

Podnoszenie świadomości społecznej – niepełnosprawny to człowiek, jak każdy inny - kampanie społeczne – źródło np. <http://www.integracja.org/>;

<http://www.niepelnosprawni.pl/>,

<http://www.synapsis.org.pl/>

Wystarczy chcieć i świat będzie lepszy

W ramach podsumowania zajęć:

Jak w jednym zdaniu można przekazać osobie, której nie było na lekcji to, co jest ich zdaniem najważniejsze w omawianym temacie. Macie do wykorzystania tylko jedno zdanie...